

Mannens lange veg til krisesenteret

Menn som opplever vold i hjemmet kvier seg for å søke hjelp. – Terskelen for å oppsøke oss er nok høyere for menn enn for kvinner, sier Carina Morland, konstituert leder ved Hamar krisesenter.

SVERRE FRILSETH
974 24 961 • sfr@h-a.no

HAMAR: Minst to prosent av menn i Norge mellom 20 og 54 år blir utsatt for grov partnervold en eller flere ganger i livet. Og partnervold kan være brutalt: Kvelertak, bruk av kniv eller annet våpen, eller hodet banket mot en vegg. I tillegg kommer psykisk vold. Men for en mann kan veien til krisesenteret bli for lang, og dørstokken for høy.

Nytt tilbud

Fra 1. januar i år ble krisesentrene pålagt ved lov å opprette et tilbud til menn i krise. På lik linje med det tilbudet kvinner, barn og eldre har hatt i mange år. Ved Hamar krisesenter ble det raskt etablert tilbud til menn, men så langt har ingen representanter for «det sterke kjønn» ringt på døra på Kronborg og bedt om hjelp og husly.

– Vi har hatt noen forespørsler fra menn. Og noen dagsamtaler, men foreløpig har ingen benyttet seg av muligheten til å søke opphold her. Om de ikke vil, eller ikke har behov, det vet ikke vi, men så langt har ingen menn overnattet her, sier Carina Morland.

Akkurat i øyeblikket står krisesenteret i Hamar uten tilbud om overnatting for menn på Kronborg, men det skyldes ombygging på senteret. Snart vil den nye avdelingen stå klar til å kunne ta imot menn som har behov for skjermet overnatting i en krisesituasjon.

– Skulle det dukke opp behov i byggeperioden, har vi alliert oss med andre krisesentre, så muligheten er der, sier Morland.

Skjult problem

Menn som blir slått, plaget og langt på veg terrorisert i eget hjem, er et skjult problem. De færreste tør innrømme åpent at de utsettes for vold fra partneren. Spesielt ikke i et hete-

SKJERMET: Hit, på en avdeling skjermet fra andre beboere på krisesenteret, kan menn som lever i vold søke bistand og opphold. Leder Carina Morland håper terskelen for menn i krise blir visket bort, for det er mange som sliter.

FOTO: TROND LILLEBO

rofilt forhold tuffet på den gamle myten om at mannen er «det sterke kjønn» og kvinnen «de svake».

– Vold skjer i alle samfunnsgrupperinger. Også blant homofile forekommer partnervold. Og eldre mennesker opplever å bli utsatt for vold eller trues med vold fra egne barn eller barnebarn. På krisesenteret er døren åpen for alle, døgnet rundt, året rundt, og vi får bare håpe at terskelen blir visket bort også for menn, sier Carina Morland. – For vi vet det er mange der ute som har det tungt og vanskelig hjemme – på den arenaen som skulle være den tryggeste i livet.

Stor pågang

Det er stor pågang av henvendelser til krisesenteret i Hamar. 2010 ser ut til å bli det året da senteret har tatt imot flest brukere noensinne.

– Mye tyder på at vi får rekord i antall beboerdøgn, sier Carina Morland. Om det skyldes mer vold

KRISESENTERET: Krisesenteret i Hamar gir tilbud til befolkningen i ni kommuner. Og nå også til menn som lever i vold i hjemmet. FOTO: TROND LILLEBO

i hjemmene, eller er et resultat av at krisesenteret er blitt et akseptert tilbud i samfunnet, vil hun ikke spekulere i.

I fjor ble det registrert 4.384 overnattingsdøgn ved senteret i Hamar. 123 personer søkte hjelp og tilflukt – 58 kvinner og 65 barn. Rundt

KRISESENTERET

- Krisesenteret i Hamar ble etablert i 1981 og var i begynnelsen basert på frivillig arbeid og innsats. Senteret ble en stiftelse i 1998 og er et gratis døgnåpnet akutsenter som gir tilbud til innbyggerne i Hamar, Ringsaker, Løten, Stange, Elverum, Engerdal, Våler, Trysil og Åmot kommune. Driften finansieres av staten med 80 prosent mens samarbeidskommunene står ansvarlig for 20 prosent.
- Senteret har 12 fast ansatte og leier lokaler på Kronborg i Hamar.
- Fra 1. januar 2010 ble krisesentrene ved lov pålagt også å gi tilbud til menn.

regnet 40 prosent av brukerne er innvandrere. Men altså ingen menn. For det tilbudet ble først etablert 1. januar i år.

Når kvinnen er overgriperen

Selv i 2010 kan det være vanskelig for mange å innrømme den omvendte rollen: At kvinnen er overgriperen, og mann og barn er ofre.

HAMAR: Det er også en av grunnene, kanskje den viktigste, til at mange menn velger å bære på den tunge hemmeligheten i stedet for å søke profesjonell hjelp og bistand ved et krisesenter.

– Den omvendte rollen kan gi seg utslag i den samme typen vold som i det klassiske bildet der mannen står øverst og er den som utøver volden, sier Carina Morland ved krisesenteret i Hamar. – Men volden i det «omvendte forholdet» er enda mer tabubelagt. – Kanskje, og forhåpentlig, vil krisesenterets tilbud til menn bidra til å viske ut de kunstige skillelinjene og sidestille de to problemene i folks bevissthet, sier hun.

Også i forhold der kvinnen er

voldsutøveren, er barn ofte en del av familien. Og det kan bety nye utfordringer for krisesenteret.

– I den avdelingen vi nå bygger, vil det være plass til far og barn. Og vi har personell til å takle nettopp denne situasjonen også, sier Carina Morland.

I begynnelsen var krisesenteret et tilbud rettet til kvinner og barn som var utsatt for voldtekt eller vold i hjemmet. Senere er det blitt utvidet til også å favne eldre mennesker, enten de utsettes for vold og

trusler fra barn eller barnebarn, eller de bærer på en tung bær fra fortiden, en bær fylt av overgrep og mishandling under oppveksten langt tilbake i tid. Noe de før ikke har kunnet snakke med andre om.

I pakt med stadige omskiftninger i samfunnet for øvrig, stilles også krisesentrene overfor nye utfordringer: Mennesker som har vært gjenstand for kjønnslemlestelse eller tvangsgiftermål, og mennesker som har vært utsatt for menneskehandel. Alle fanges nå opp i loven

om beskyttelse fra vold i nære relasjoner og krisesentrene står parat. Det er ikke lenger «bare» kvinner som blir slått i hjemmet som søker hjelp på krisesentrene.

– Det er viktig at folk vet vi er til, at de har et sted å gå, sier Carina Morland. Og det gjelder også menn!